

та маркетинг у них (SMM), який сприяє вирішенню завдань щодо лідогенерації, генерування трафіку із соцмереж, формування та підвищення іміджу компанії, лояльності та впізнаваності бренду. Також активно увірвалися в інтернет-маркетинг Telegram-канали і канали на YouTube, що забезпечують левову частку медійного простору серед українського населення.

Нові українські реалії диктують нові умови гри на ринку, отже, саме інтернет-маркетинг є тим засобом, що здатен утримати на плаву бізнес у військовий час. Так, на думку [2], з початком війни український інтернет-маркетинг зазнав трансформацій, спрямованих на національну самоідентифікацію, популяризацію культури й підтримку віри у перемогу.

Література:

1. Турчин Л., Островерхов В. Сучасні тренди інтернет-маркетингу. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2019. Вип. 24. С. 75-85.

2. Храпкіна В. В., Брюшко Н. О., Сучасні тренди інтернет-маркетингу. *Економіка та Суспільство*. 2022. Випуск 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-64>.

СУТНІСТЬ ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ

Стогул К.М.

*Науковий керівник: Дмитрієва О.І., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Вивчення кризових ситуацій в економіці є важливим і актуальним напрямом в економічній науці. Економічні кризи можуть чинити серйозний вплив на життя людей, бізнес-сектор і державу загалом.

Вивчення кризових ситуацій в економіці дає змогу:

– визначити причини кризових ситуацій і розробити заходи щодо їх запобігання. Аналіз причин і наслідків криз дає змогу поліпшити стратегії управління та приймати ефективні рішення в майбутньому, знижуючи ймовірність виникнення нових криз.

– розробити методи боротьби з кризами та пом'якшення їхніх наслідків. Вивчення криз допомагає поліпшити реакцію на економічні потрясіння, розробити програми зі стимулювання економіки та підтримки секторів, які перебувають у скрутній ситуації.

– зрозуміти взаємозв'язок різних секторів економіки та оцінити масштаб і глибину наслідків кризових ситуацій. Кризи в економіці можуть зачіпати безліч секторів економіки, і їхній аналіз допомагає оцінити масштаб і глибину їхнього впливу на економіку загалом.

– підвищити ефективність державного управління економікою і поліпшити політику регулювання економічних процесів. Вивчення кризових ситуацій дає змогу державним органам краще зрозуміти економічні процеси та розробляти відповідні заходи регулювання.

Таким чином, вивчення кризових ситуацій в економіці є важливим та актуальним напрямом в економічній науці, що допомагає розробляти ефективні заходи із запобігання кризам, пом'якшення їхніх наслідків та поліпшення державного управління економікою.

Кризова ситуація - це період, коли виникають серйозні проблеми в економіці, як-от зниження виробництва, високий рівень безробіття, інфляція, дефіцит бюджету, падіння цін на акції та інші фінансові інструменти, що зазвичай супроводжуються істотним скороченням економічної активності та значним зниженням рівня життя населення.

В роботі [1] автором запропоновано наступне визначення дефініції «криза»: «раптова й різка, як правило, зміна зростаючої тенденції зниження, тоді як у зворотному процесі такого різкого повороту найчастіше не буває» [9, с.60].

В дослідженні [2] автор під економічною кризою пропонує розуміти об'єктивний процес, що приводить до оптимізації системи або до її знищення у разі неспроможності адаптуватися до нових умов та розвиватися, адже це ставлення ґрунтується на діалектичній єдності основних тенденцій в існуванні системи – сталого функціонування та розвитку, що поступово змінюють одна одну [2, с. 165–170].

Кризові ситуації в економіці можуть бути спричинені різними причинами, включаючи:

- фінансові бульбашки - виникають, коли ціни на активи (наприклад, нерухомість, акції, боргові зобов'язання) зростають швидше, ніж їхня реальна вартість. Коли бульбашка лопається, ціни різко падають, що призводить до фінансових втрат і кризи.

- кредитні кризи - виникають, коли підприємства або держави не можуть виплатити свої борги. Кредитори втраять гроші, що призведе до їхніх фінансових втрат і кризи.

- політичні кризи - виникають, коли нестабільність у політичній сфері призводить до невизначеності та ризику для бізнесу та інвесторів.

- світові кризи - можуть бути викликані міжнародними конфліктами, війнами, зростаючою напруженістю між країнами або іншими глобальними проблемами, які можуть призвести до економічної нестабільності.

- природні катастрофи - може бути викликано стихійними лихами, такими як землетруси, урагани, повені та інші катастрофи, що можуть завдати значної шкоди економіці.

- епідемії - може бути спричинено поширенням інфекційних захворювань, які можуть призвести до закриття бізнесів, зменшення споживчого попиту та інших негативних наслідків.

Ці причини можуть діяти окремо або в комбінації, що може призвести до кризової ситуації в економіці.

Кризові ситуації можуть мати безліч наслідків, таких як банкрутство підприємств, масове безробіття, погіршення життєвого рівня населення, зниження попиту на товари та послуги, скорочення інвестицій, зменшення

доходів держави та інші негативні наслідки.

Розв'язання кризових ситуацій зазвичай потребує вжиття заходів на рівні держави, таких як зміна податкової політики, проведення реформ в економіці, ін'єкції фінансових ресурсів в економіку та інші заходи, спрямовані на стимулювання економічної активності та зниження негативних наслідків кризи.

Література:

1. Ткаченко А.М., Єлець О.П. Сучасний підхід до антикризового управління машинобудівним підприємством. монографія. Запоріжжя: Видавництво Запорізької державної інженерної академії, 2010. 277 с.

2. Дацюк І.В. Сутнісна характеристика кризи підприємств. *Технологія і техніка друкарства*. 2010. № 2(28). С. 165–170.

3. Владика Ю. П. Кризові стани в економіці: причини та наслідки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 12 (1), С. 60-63.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Тукаш А.М.

*Науковий керівник: Данилюк Є.Є., магістр економіки підприємства
Бердичівський коледж промисловості, економіки та права*

З початком війни з 2014 року пошкоджень та руйнувань зазнали усі сектори економіки. А 24.02.2023 року минув рік з початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Деякі підприємства було пошкоджено, зруйновано або вони були вимушені призупинити свою діяльність з тим, що знаходяться на непідконтрольних Україні територіях. І як наслідок цих дій виникла економічна криза, яка стосується не лише України та Європи, а і всього світу.

Станом на грудень 2022 року загальна сума прямих задокументованих збитків, завданих інфраструктурі України внаслідок повномасштабного вторгнення Росії, оцінюється в 137,8 млрд доларів. Загальні втрати житлового фонду України за час повномасштабного вторгнення РФ в Україну становлять майже 45 млн кв. м. Обрахунки втраченого чи пошкодженого житла перевищили \$40 млрд включно від 24.02.2022 року. [2]

Незважаючи на величезні втрати українська економіка за підтримки міжнародних партнерів повільно починає процес відновлення. За період повномасштабного вторгнення з'явилося багато прибуткових підприємств військово-промислового характеру аби задовольнити потреби Міністерства оборони України, на яке зараз націлена найбільша увага. Також, деякі промислові підприємства перенесли своє виробництво до більш безпечних регіонів і стали націленими на співробітництво з ЄС.

Малий бізнес в Україні також адаптується до сучасних умов та проводить свою діяльність. Під час віялових відключень магазини, ресторани і інші